

DOMMERVERVETS ETISKE INNHOLD

Innledning:

Etikk er moralens teori. Vi snakker altså her om dommermoral og de moralske prinsipper som en prøvedommer bør holde seg til.

Bedømmelse er på en måte å fremskaffe informasjon om hundene på. For at denne bedømmelse skal gi et så riktig bilde av hundene som mulig, er det viktig at forutsetningene er de samme, at hundene bedømmes likt. Av dette følger at hundene i prinsippet skal være ukjente for dommeren, og at bedømmelsen skjer uavhengig av alt annet enn hva dommeren ser i bedømmelsesøyeblikket. Derfor må dommeren holde hodet klart ved det press det er når kjente hunder bedømmes eller venners eller uvenners og, dommerkollegers hunder.

Du kan ikke bedømme hund i eget eie, av eget oppdrett, avkom etter egen hund, hund som eies av nærmeste familie (ektefelle, foreldre, søsken eller barn), eller en hund dommer i vesentlig grad har jakttrøtt.

Dommerens integritet må ikke trekkes i tvil. Integritet er å ikke bare vite seg selv som uavhengig, men også at andre føler det. Dommerens objektivitet er den viktigste grunnpilar i all hundebedømmelse.

Derfor er det viktig at du som dommer aldri **omtaler** eller diskuterer hunder du har dømt, eller prøver du har deltatt på. Dette gjelder også dersom du bruker dagens mange tilbud på nettet. Vær også derfor svært varsom med å svare på andres innlegg av denne karakter.

Forholdet til Norsk Kennel Klub:

Norske prøvedommere er autorisert av Norsk Kennel Klub etter at deres faglige og personlige kvalifikasjoner og moral som dommer er vurdert. Autorisasjonen innebærer at Norsk Kennel Klub tildeler dommeren et fremtredende tillitsverv. Derfor må det aldri stilles spørsmålsteget ved dommerens moralske vandel i tilknytning til hundesporten. Dette gjelder også forholdet omkring dommerens eget hundehold. Dommeren må således overveie sin opptreden, både i bedømmelsessituasjoner som dommer, som deltaker, arrangør og som tilskuer. Det må aldri være tvil om dommerens upartiskhet eller objektivitet. Skulle det være tilfelle, må vedkommendes fortsatte autorisasjon tas opp til vurdering. Norsk Kennel Klub iakttar full lojalitet utad i forhold til sine dommere. Disse bør også overholde en tilsvarende lojalitet overfor den klubb som har autorisert dem uten at dette berører deres integritet.

Forholdet til arrangør:

Dommeren er prøvearrangørens gjest, også i de tilfelle der dommeren selv er medlem av arrangerende klubb, ja også når dommeren selv er en av arrangørene. Invitasjonen til å dømme er derfor en tillitserklæring som gir ham forpliktelser overfor arrangøren. En av disse forpliktelser er at dommeren straks skal svare skriftlig. Hvis han ikke kan gi et bestemt svar med det samme, meddeles arrangøren dette, slik at de kan stilles fritt. Kan han ikke påta seg dommervervet etter først å ha takket ja, må han ikke gi avbud uten meget tungtveiende velferdsgrunner. I de tilfelle der sådant skjer, bør dommeren om mulig være behjelpelig med å finne en erstatter.

Dommerens forberedelser:

Deltakerne har ved anmeldelse av sin hund forutsatt at dommeren skal yte en så god prestasjon som det er mulig. Dette innebærer at dommeren på alle måter skal være i best mulig form. Det er også et klart krav til dommeren at denne skal være presentabel.

En del av forberedelsene er at det er en forutsetning at alle mobiltelefoner er avstengt eller satt på stille så lenge bedømmelsen pågår.

Dommeren bedømmer:

Dommeren dømmer utelukkende ut fra det hun/han ser i bedømmelsesøyeblikket, uten hensyn til kjennskap til deltaker, eller til hundens tidligere premiering. Denne selvfølgelighet er imidlertid ikke alltid akseptert av deltaker og eventuelt publikum. Det er av denne grunn de nordiske kennelklubber har vedtatt bestemmelsen om at bedømmelsen på utstilling skal skje uten at dommeren får se katalogen. Den er fastsatt for å beskytte dommeren, ikke fordi man mistror ham.

Som dommer behandler man alle deltakerne på nøyaktig samme måte, men tar hensyn til åpenbare nybegynners mangel på erfaring. Det er dommerens plikt å gjøre hva hun/han kan så langt de praktiske forhold tillater, for at hun/han skal få sett hunden fra deres beste side. Derfor er det også dommerens plikt å veilede deltaker. Bruk gjerne tid på dette etter bedømmelsen. Ved bedømmelsen må dommeren legge vekt på det positive i hundens prestasjon. Jo dårligere en hund (og fører) gjør det, jo viktigere er det å fremheve det positive i hundens prestasjon. Har hunden utført en flott prestasjon må dommeren ikke henge seg opp i en masse små (negative detaljer). Tilbakemelding kan på negative ting være lærerikt og bli godt mottatt. VÆR POSITIV.

Forholdet til prøvedeltaker:

Opptre på en slik måte at føreren ikke stresses. Dermed vil fører også gjøre en bedre jobb og dommeren får det lettere å bedømme hunden.

Alle henvendelser fra deltakerne bør være av praktisk betydning for gjennomføring av prøven. Henvendelser av prinsipiell karakter må skje via prøveleder og/eller NKKs representant. Hvis det gjøres bevisst forsøk på å påvirke dommeren, f.eks. ved at deltaker omtaler hundens tidligere meritter eller avstamning, må dommeren gjøre klart at den slags ikke kan tolereres. I verste fall må dommeren avslutte prøven og vise deltaker bort, samtidig med at dette rapporteres til prøveledelsen.

Dommeren må aldri henvende seg til deltakeren med spørsmål om hundens avstamning, tidligere oppnådde premier eller annet som kan gi deltaker snev av mistanke om at det kan tenkes tatt utenforliggende hensyn til bedømmelsen.

Dommer må aldri innlate seg på en diskusjon med deltaker, uansett hvor godt han måtte kjenne deltaker. Derimot bør dommer etter at prøven er avsluttet gi en orientering om prestasjonen. I det ligger også at en eventuell innstilling til dommerkollegiet skal meddeles fører. Dommerens innstilling må ikke senere endres.

På prøvedagen skal dommeren ta seg tid til å presentere seg for deltakerne og orientere dem om prøvens gjennomføring hvis dette ikke overlates til prøveleder. Dommeren må i dette tilfelle også presentere eventuelle elever og aspiranter.

Når det gjelder forholdet til deltaker og eventuelle tilskuere må det understrekes at kritikk av dommer ikke er det samme som klander. Enhver må ha lov å mene noe annet om en hund enn det dommeren gjør, og gi uttrykk for det. Men klander, påstander om at dommeren har dømt uheldig, uetisk, det skal det slås ned på. Ikke bare for egen skyld, men også for dommerstandens. Den slags må rapporteres

Forholdet til NKK- representanten.

På hver prøve er det oppnevnt en representant for Norsk Kennel Klub. Denne har som hovedoppgave så fort som mulig å gjennomgå prøvens papirer og godkjenne prøven, gjerne på stedet. NKK- representanten er også høyeste myndighet hva gjelder fortolkning av regler. NKKs representant er ingen overdommer og har kun med det formelle å gjøre, selv om denne går gjennom kritikken til dommeren for å se om det skrevne er i overensstemmelse med premiegraden, Denne gjennomgang bør dommeren se på som en positiv hjelp til å forhindre feil, ikke som en negativ kontroll som berører dommerens integritet. NKK- representanten må respekteres, også i de tilfelle der denne har en klart svakere bakgrunn enn dommeren. Et positivt samarbeid kan hjelpe alle parter til å oppnå et godt resultat.

Forholdet til andre dommere:

Når dommer starter hund må vedkommende passe på at hun/han ikke uttaler seg om noen av de andre hundene, spesielt ikke negativt, hverken overfor fungerende dommer eller deltaker. Dommeren skal alltid opptre med absolutt lojalitet mot andre dommere. Som tilskuer må hun/han derfor aldri snakke nedsettende om en fungerende dommer selv om hun/han er uenig i bedømmelsen. I slike tilfelle vil hun/han alltid kunne få anledning til å diskutere bedømmelsen på tomannshånd med dommeren. Denne form for gjensidig påvirkning er det aller beste hjelpemiddel til videreutvikling av dommere. Det må dog ikke glemmes at dommere har forskjellig syn på hunders arbeid, det er en rett og tildels også plikt de har. Dette hører med til dommernes integritet. Spesielt på dette punkt er det viktig at man opptre med takt og tone.

Elever og aspiranter:

Aspiranten skal selvstendig bedømme hundene. Det må kun være kontakt mellom dommer og aspirant som berører den praktiske gjennomføring av prøven. Aspiranten skal selvstendig gjøre ferdig sin kritikk før dommeren offentliggjør sin.

Ved bedømmelse av et aspirantarbeid er det ikke premiegraden i forhold til dommeren som er det viktigste. Aspirantarbeidet må bedømmes ut fra aspirantens forståelse av hundens arbeide, og at premiegraden er vel begrunnet og i overensstemmelse med kritikken. Det kreves av en aspirant at hun/han ser det som skal ses, og at hun/han klarer å uttrykke det.

Mener dommer at aspiranten ikke holder mål, er det dommers plikt å gi uttrykk for det, enten ved å stryke aspiranten, eller anbefale at aspiranten går opp igjen.

Eleven forutsettes å ha basiskunnskaper om den prøveform hun/han skal bli dommer for. Derfor er det viktig av dommeren å gi videre sin kunnskap om bedømmelseskritikker, kritikkskriving, dommeretikk, samt besvare de spørsmål som eleven måtte komme med. Eleven må oppfordres til aktivt å delta i bedømmelsen.

Ved å godkjenne elevarbeidet går dommeren god for at eleven egner seg som dommer

Bruk av "sosiale media."

Dersom du er aktiv på dagens mange tilbud på nettet, er det viktig at du som dommer aldri nevner eller diskuterer hunder du har dømt, eller prøver du har deltatt på. Vær svært varsom med å svare på andres innlegg av denne karakter.

Konklusjon:

Opptre korrekt og vis avmålt høflighet så lenge bedømmelsen varer.

Alle må behandles likt, enten det er nære venner, andre dommere eller nybegynnere.

Vær objektiv og positiv, se det beste i hundene.

Vær i god form, vær presentabel.